

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2025-8-22>

УДК 631.164.6:330.341.1

Каліна Ірина Іванівна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу, заступник директора,
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5662-6967>

Кривоберець Марина Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри організації туристичної діяльності,
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5229-2672>

Мазур Юлія Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу,
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4728-4640>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

У статті розкрито сутнісні засади та прикладні підходи до формування організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності аграрних підприємств з урахуванням галузевої специфіки, сучасних викликів та стратегічних пріоритетів сталого розвитку. Акцентовано на ролі інновацій як ключового чинника підвищення конкурентоспроможності, стійкості та адаптивності аграрного сектору в умовах зростаючої нестабільності, структурних трансформацій і післякризового відновлення економіки України. На основі аналізу статистичних даних і компаративного вивчення міжнародного досвіду (зокрема країн ОЕСР та ЄС) встановлено критично низький рівень інноваційної активності аграрних підприємств України у порівнянні з розвиненими державами. Виявлено ключові бар'єри впровадження інновацій: обмеженість фінансових ресурсів, слабка технологічна інфраструктура, низька інституційна спроможність, недостатній рівень взаємодії науки та бізнесу, фрагментарність державної підтримки. Запропоновано аналітичну таблицю з викликами, шляхами їх подолання та відповідними міжнародними документами. У результаті проведеного дослідження сформовано багатокомпонентну модель організаційно-економічного механізму, яка охоплює інституційний, фінансово-економічний, інформаційний, кадрово-освітній, нормативно-правовий, технологічний та мотиваційний блоки. Обґрунтовано функціональну взаємодію елементів механізму як передумову його цілісного та ефективного функціонування. Зроблено висновки щодо доцільності інтеграції окремих положень моделі у державну політику підтримки аграрних інновацій, з урахуванням викликів війни та необхідності переходу до цифрово-зеленої економіки. У межах подальших досліджень передбачається розроблення індикативної системи оцінки ефективності механізму, з урахуванням галузевих та регіональних особливостей аграрного виробництва.

Ключові слова: інноваційна діяльність, аграрне підприємство, організаційно-економічний механізм, інституційна підтримка, бар'єри впровадження, цифрові технології, стратегія розвитку, сталий агробізнес, інновації, впровадження, сектор.

Iryna Kalina, Maryna Kryvoberets, Yuliia Mazur
Interregional Academy of Personnel Management

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF IMPLEMENTING INNOVATION AT AGRICULTURAL ENTERPRISES

The article reveals the essential foundations and practical approaches to the formation of an organizational and economic mechanism for innovation activity in agricultural enterprises, taking into account sectoral specifics, current challenges, and strategic priorities of sustainable development. Emphasis is placed on the role of innovation as a key factor in enhancing the competitiveness, resilience, and adaptability of the agricultural sector in the context of increasing instability, structural transformations, and the post-crisis recovery of Ukraine's economy. Based on the analysis of statistical data and a comparative study of international experience (in particular, OECD and EU countries), the critically low level of innovation activity among Ukrainian agricultural enterprises compared to developed economies is established. Key barriers to innovation implementation are identified, including limited financial resources, weak technological infrastructure, low institutional capacity, insufficient interaction between science and business, and fragmented state support. An analytical table is proposed, summarizing the main challenges, ways to overcome them, and relevant international regulatory frameworks. As a result of the study, a multi-component model of the organizational and economic mechanism was developed. It includes institutional, financial and economic, informational, educational and human resource, regulatory and legal, technological, and motivational components. The functional interconnection of the mechanism's elements is substantiated as a prerequisite for its systemic and effective operation. Conclusions are drawn regarding the feasibility of integrating certain aspects of the proposed model into state policy to support agricultural innovation, taking into account the challenges of war and the need for a transition to a digital-green economy. Further research is expected to focus on developing an indicative system for evaluating the mechanism's effectiveness, considering sectoral and regional characteristics of agricultural production.

Keywords: innovation activity, agricultural enterprise, organizational and economic mechanism, institutional support, implementation barriers, digital technologies, development strategy, sustainable agribusiness, innovation, implementation, sector.

Вступ. Сучасні умови функціонування аграрного сектору України характеризуються високою динамікою змін зовнішнього середовища, зростанням глобальної конкуренції, посиленням ризиків, пов'язаних із кліматичними, економічними та геополітичними викликами. У цих умовах впровадження інновацій стає ключовим чинником підвищення ефективності, конкурентоспроможності та адаптивності аграрних підприємств. Проте на практиці інноваційний потенціал сільського господарства часто залишається недостатньо реалізованим через фрагментарність управлінських рішень, обмежене фінансування, слабку інтеграцію з науковими розробками та відсутність системного підходу до інноваційної діяльності.

Актуальність розробки організаційно-економічного механізму впровадження інновацій обумовлюється необхідністю створення цілісної та адаптивної системи управління, яка б враховувала специфіку аграрного виробництва, потреби модернізації технологічної бази, залучення інвестицій, кадрове забезпечення та інституційне середовище. Такий механізм повинен забезпечити стратегічне планування інновацій, узгодженість між науково-технічним прогресом та господарською практикою, а також сприяти формуванню сприятливого інноваційного клімату в агросекторі.

У контексті євроінтеграційних прагнень України, необхідності переходу до сталого та ресурс-

соефективного сільського господарства, проблема удосконалення підходів до управління інноваціями в аграрних підприємствах набуває особливої ваги. Розробка ефективного організаційно-економічного механізму впровадження інновацій є передумовою сталого розвитку сільських територій, підвищення експортного потенціалу та збереження конкурентних позицій українського аграрного сектору на світовому ринку.

Мета дослідження – обґрунтувати прикладні підходи до формування організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності аграрних підприємств з урахуванням галузевих особливостей, сучасних викликів та стратегічних орієнтирів сталого розвитку.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження є системний підхід до аналізу інноваційної діяльності аграрних підприємств як багаторівневого, динамічного процесу, що формується під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. У роботі використано комплекс загальнонаукових, економіко-статистичних та спеціалізованих методів дослідження, що забезпечують цілісність та достовірність отриманих результатів. Зокрема, метод аналізу і синтезу використано для узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності інноваційної діяльності, її класифікації та ролі в забезпеченні ефективного функціонування аграрних підприємств. Метод структурно-логічного моделювання застосовано для

побудови концептуальної моделі організаційно-економічного механізму та визначення його ключових елементів, функцій і взаємозв'язків.

Для оцінки поточного стану інноваційної активності в аграрному секторі України було використано статистичні методи аналізу – порівняльний аналіз, індексний метод, аналіз динаміки та структури – на основі даних Державної служби статистики України, міжнародних організацій (FAO, USDA, World Bank) та галузевих аналітичних джерел.

В українській науковій літературі проблема інноваційної діяльності аграрних підприємств висвітлюється переважно у контексті адаптації до викликів глобалізації, цифровізації та зміни структури ринку. Так, Литвин О. В. акцентує увагу на необхідності трансформації управлінських підходів до інновацій в умовах невизначеності та воєнного стану, пропонуючи використання антикризових інструментів підтримки інноваційної активності [2]. Коваленко Є. В. розглядає інноваційну діяльність як складову економічної безпеки аграрного сектору та підкреслює важливість формування адаптивного механізму фінансування інновацій на рівні господарств [3]. У дослідженнях Мельника Л. Г. інновації трактуються як системна складова циркулярної моделі агробізнесу, що передбачає екологізацію та ресурсну ефективність [4].

Серед зарубіжних авторів актуальним залишається підхід до інновацій як до інтегрованої складової стійкого розвитку аграрного виробництва. Ritchie H., Rosado P., Roser M. у публікаціях на платформі Our World in Data аналізують структуру сільськогосподарського виробництва та показують, як інновації впливають на продуктивність та ефективність агросистем [5]. Van Dijk M. досліджує інноваційні стратегії малих фермерських господарств у країнах, що розвиваються, та доводять ефективність кластерного підходу до впровадження технологій [6].

На рівні міжнародних організацій досліджуються наступні аспекти. FAO у своєму статистичному щорічнику (2023) фіксує зміни у глобальних інноваційних процесах у сільському господарстві, наголошуючи на зростанні ролі цифрових технологій, прецизійного землеробства та інноваційної екологізації [1]. ОЕСР у своїх звітах розкриває політики стимулювання аграрних інновацій у країнах-членах, вказуючи на важливість регуляторної адаптації, податкових стимулів та трансферу технологій [7].

Наведене свідчить про багатовекторність підходів до вивчення інноваційної діяльності в аграрному секторі. В українському контексті домінують підходи, що орієнтовані на антикризове управління та економічну безпеку. Зарубіжні дослідження більш системно включають інновації у парадигму сталого розвитку та цифрової трансформації, тоді як міжнародні організації формують стратегічну рамку для інтеграції цих підходів у державну політику.

Результати дослідження. Сучасний аграрний сектор України перебуває у вирі глибоких трансформацій, зумовлених як внутрішніми структурними проблемами, так і зовнішніми викликами, серед яких – збройна агресія, кліматичні зміни, нестабільність ринкових умов та зростаюча потреба у забезпеченні продовольчої безпеки. За цих умов питання впровадження інновацій набуває критичного значення для забезпечення стійкості, конкурентоспроможності та адаптивності аграрних підприємств. Інновації є не лише чинником технологічного прориву, а й ключовим інструментом подолання багатьох системних обмежень, таких як низька продуктивність, недостатня диверсифікація, ресурсна неефективність і вразливість до зовнішніх шоків.

Незважаючи на визнання важливості інноваційного розвитку на стратегічному рівні, практична реалізація інноваційного потенціалу аграрного сектору України залишається фрагментованою, несистемною і залежною від багатьох бар'єрів. Зокрема, це фінансові обмеження, недостатній рівень цифрової трансформації, дефіцит кваліфікованих кадрів, низька інтеграція науки і виробництва, а також слабка нормативно-інституційна підтримка. У зв'язку з цим виникає потреба в розробці ефективного організаційно-економічного механізму, здатного створити сприятливе середовище для впровадження та масштабування інновацій у аграрному виробництві.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування та практична розробка комплексної моделі організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності аграрних підприємств. Особливу увагу приділено ідентифікації ключових бар'єрів впровадження інновацій, вивченню міжнародного досвіду подолання таких перешкод, а також визначенню структурних елементів механізму, які охоплюють інституційні, фінансові, правові, освітні, інформаційні та технологічні аспекти. Запропонована модель враховує потреби як великих агрохолдингів, так і малих та середніх агровиробників, а також відповідає вимогам інтеграції до Європейського зеленого курсу та Цілей сталого розвитку.

Результати дослідження мають прикладне значення для формування державної політики інноваційного розвитку аграрного сектору, розробки регіональних стратегій модернізації сільського господарства, а також для вдосконалення управлінських рішень на рівні окремих підприємств.

Аналіз бар'єрів та викликів упровадження інновацій у сільському господарстві, узагальнений у таблиці 1, свідчить про їх багаторівневий характер – від фінансово-економічних обмежень до інституційних, кадрових та нормативно-правових проблем. Водночас міжнародний досвід, зокрема країн ЄС та ОЕСР, демонструє, що успішне подолання цих перешкод можливе за умов синергії державної політики, ринкових стимулів і освітньо-технологічної підтримки.

Таблиця 1 – Бар'єри та виклики впровадження інновацій в аграрному секторі, шляхи їх подолання

Бар'єри та виклики	Шляхи подолання	Джерело
Низький рівень фінансової спроможності аграрних підприємств	Створення інструментів пільгового кредитування, агроінноваційних фондів, податкових стимулів	OECD (2021) Innovation, Productivity and Sustainability in Food and Agriculture [7] FAO (2023) Agri-Invest [8]
Обмежений доступ до сучасних технологій та цифрових рішень	Розвиток агротехкластерів, відкритих платформ технологічного трансферу, державно-приватних партнерств	EU Farm to Fork Strategy (2020) [9] Digital Europe Programme [10]
Дефіцит кадрів з інноваційними компетенціями	Освітні програми з агроінновацій, STEM-освіта, практикоорієнтоване навчання для фермерів	OECD (2022) Skills Outlook [11] FAO Digital Education for Rural Youth [12]
Недостатній рівень взаємодії науки та виробництва	Інституціоналізація аграрних інноваційних хабів, стимулювання спільних R&D проєктів	EIP-AGRI – European Innovation Partnership for Agricultural Productivity and Sustainability [13]
Високий рівень ризиків впровадження інновацій в умовах нестабільного ринку	Розвиток систем аграрного страхування, інструментів форвардного фінансування, публічної гарантії на інноваційні проєкти	World Bank (2020) Risk and Finance in the Agriculture Sector [14] OECD Agricultural Policy Monitoring and Evaluation (2023)[15]
Відсутність нормативної підтримки інноваційної діяльності у сільському господарстві	Гармонізація національного законодавства з підходами ЄС щодо інновацій у сільському господарстві	Regulation (EU) 2021/2115 (CAP Strategic Plans) [16] OECD Guidelines for Innovation Policy Governance [17]
Низька мотивація до запровадження сталих і «зелених» інновацій	Екорейтинги, система зелених субсидій, інтеграція ESG-критеріїв у держпідтримку	Green Deal [18] EU Taxonomy Regulation [19] UN SDG 9, 12 [20]

Джерело: узагальнено авторами

В умовах війни та системної нестабільності в Україні особливо актуальним є вжиття таких заходів:

- державні гарантії на інноваційні агропроєкти та компенсаційні механізми ризиків;
- розширення доступу до цифрових платформ знань і трансферу технологій через партнерства з міжнародними установами;
- створення мережі агроінноваційних центрів у регіонах, де можливе швидке відновлення виробничої бази;
- активація програм зеленого відновлення із застосуванням інструментів, адаптованих до цілей Європейського зеленого курсу.

У сукупності ці напрямки повинні бути інтегровані в цілісну модель підтримки інноваційної діяльності аграрних підприємств. Це підводить до необхідності формування адаптивного організаційно-економічного механізму, здатного забезпечити сталість інновацій навіть в умовах форс-мажорних викликів. У наступному підрозділі буде розглянуто структуру такого механізму, його ключові функції, інституційне середовище та інструменти реалізації.

Запропонована модель організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності аграрних підприємств має низку суттєвих переваг, що визначають її практичну цінність і стратегічну значущість для державної аграрної політики. По-перше, вона є комплексною за своєю природою, оскільки поєднує інституційні, фінансові, інформаційні, кадрові,

організаційно-правові, технологічні та мотиваційні елементи. Такий підхід дозволяє врахувати специфіку аграрного виробництва, зокрема його залежність від природно-кліматичних чинників, сезонності, високої чутливості до цінних коливань та обмеженості доступу до інноваційних ресурсів. По-друге, модель орієнтована на формування середовища, в якому інновації не лише створюються, а й масштабуються, що є особливо актуальним для малих і середніх агровиробників. Також її сильна сторона – інтеграція цифрових інструментів, які здатні підвищити прозорість, ефективність управлінських рішень та доступність знань.

Утім, запровадження такої моделі в практику стикається з низкою перешкод. Основними з них є фрагментованість державної інноваційної політики, відсутність стабільного фінансового ресурсу на підтримку інновацій у сільському господарстві, низький рівень міжінституційної координації та слабкий розвиток регіональної інноваційної інфраструктури. Крім того, обмежений рівень цифрової грамотності серед частини аграріїв, недовіра до державних програм, відсутність системи захисту інтелектуальної власності на місцевому рівні можуть знижувати ефективність впровадження механізму. У воєнний період ці виклики посилюються додатковими факторами ризику – нестабільністю ланцюгів постачання, пошкодженням інфраструктури, логістичними обмеженнями та міграцією трудового ресурсу [21].

**Таблиця 2 – Елементи організаційно-економічного механізму
інноваційної діяльності аграрних підприємств**

Елемент механізму	Зміст (характеристика)	Функціональне призначення
Інституційний блок	Органи державного управління, галузеві агентства, агроінноваційні центри, наукові установи, дорадчі служби, профільні асоціації	Формування сприятливого регуляторного середовища, координація інноваційної діяльності, трансфер знань
Фінансово-економічні інструменти	Кредити, гранти, лізинг, податкові пільги, страхування інноваційних ризиків, зелене інвестування, державно-приватне партнерство	Забезпечення доступу до фінансування інноваційних проєктів, компенсація ризиків, стимулювання впровадження інновацій
Інформаційно-аналітичне забезпечення	Аграрні інформаційні платформи, системи моніторингу технологій, бази інноваційних рішень, цифрові карти аграрного потенціалу	Прийняття обґрунтованих рішень на основі аналітики, зниження інформаційної асиметрії
Кадрово-освітній компонент	Системи підготовки та перепідготовки кадрів, аграрна освіта, впровадження STEAM, навчання фермерів, академічно-прикладна кооперація	Формування людського капіталу, здатного ініціювати та реалізовувати інновації
Організаційно-правові механізми	Нормативно-правова база щодо інновацій, стандартизація, патентне регулювання, ліцензування технологій, інтелектуальна власність	Захист прав інноваторів, регулювання взаємодії суб'єктів інноваційного процесу
Технологічна інфраструктура	Агротехпарки, демонстраційні господарства, IT-рішення (GIS, IoT, smart farming), логістичні інновації, дроніві системи тощо	Забезпечення доступу до сучасних технологій, масштабування інновацій
Мотиваційно-контрактний блок	Механізми винагород за інновації, інноваційні кластери, агрофранчайзинг, колективне підприємництво, результатно-орієнтоване управління	Посилення внутрішньої мотивації до інновацій, формування кооперативної відповідальності та договірної культури

Джерело: розробка авторів

Попри ці труднощі, розроблена модель має значну цінність для державної політики. По-перше, вона забезпечує аналітичну базу для формування цільових програм підтримки аграрних інновацій, що можуть фінансуватися як за рахунок національного бюджету, так і в межах міжнародної допомоги. По-друге, механізм може стати основою для регіональних стратегій інноваційного розвитку агросектору, адаптованих до локальних умов. По-третє, структура механізму дозволяє створити підґрунтя для інтеграції українського аграрного виробництва в рамки Європейського зеленого курсу, цифрової трансформації сільського господарства та реалізації Цілей сталого розвитку ООН. З огляду на це, впровадження такої моделі може стати не лише інструментом антикризового реагування, а й основою довгострокової стратегії відновлення та модернізації українського сільського господарства.

Висновки. У результаті проведеного дослідження досягнуто поставленої мети – обґрунтовано прикладні підходи до формування організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності аграрних підприємств з урахуванням їхньої галузевої специфіки, зовнішніх викликів і стратегічних напрямів розвитку. Узагальнення теоретичних джерел, аналіз статистичних показників та адаптація міжнародного досвіду дозволили визначити структурні елементи механізму, що охоплюють

інституційні, фінансово-економічні, інформаційні, освітні, правові, технологічні та мотиваційні складові. Встановлено, що ефективне функціонування такого механізму потребує системної координації між державою, наукою, бізнесом і громадянським суспільством. Дослідження виявило наявність стійкого відставання аграрного сектору України за рівнем інноваційної активності порівняно з країнами ОЕСР, що зумовлює необхідність впровадження цільових інструментів стимулювання інновацій на галузевому рівні. У ході аналізу ідентифіковано основні бар'єри впровадження інновацій у сільському господарстві та запропоновано шляхи їх подолання з орієнтацією на міжнародні практики й регуляторні рамки ЄС. Результати дослідження можуть бути використані для формування державних та регіональних програм підтримки інноваційного розвитку аграрного сектору, розробки нормативно-правових документів, а також як основа для створення пілотних агроінноваційних кластерів.

Подальші наукові розвідки доцільно зосередити на емпіричному моделюванні впливу окремих елементів організаційно-економічного механізму на ефективність аграрного виробництва, на визначенні регіональних відмінностей в інноваційній спроможності аграрних підприємств, а також на оцінці адаптивності запропонованих інструментів в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Література:

1. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Statistical yearbook 2023: world food and agriculture. Rome : FAO, 2023. 375 p. URL: <https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/cb4477en>
2. Литвин О. В. Трансформація підприємницьких структур в умовах війни: виклики і перспективи. *Бізнес Інформ*. 2023. № 11. С. 45–51. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-11_0-pages-45_51.pdf
3. Коваленко Є. В. Інноваційний розвиток аграрного сектору в системі економічної безпеки України. *Економіка та держава*. 2022. № 9. С. 85–90. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2022/18.pdf
4. Мельник Л. Г., Гаркуша С. О. Екологічно орієнтована інноваційна діяльність в аграрному секторі. *Бізнес Інформ*. 2021. № 3. С. 56–61. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-3_0-pages-56_61.pdf
5. Our World in Data. Value of agricultural production. 2023. URL: <https://ourworldindata.org/grapher/value-of-agricultural-production>
6. Van Dijk M., Swinnen J., Vandeplas A. Innovation and inclusive value chain development: Lessons from East Africa. *Journal of Agribusiness in Developing and Emerging Economies*. 2020. Vol. 10, No. 3. P. 341–359. DOI: <https://doi.org/10.1108/JADEE-11-2019-0171>
7. Organisation for Economic Co-operation and Development. Innovation, Productivity and Sustainability in Food and Agriculture. Paris : OECD Publishing, 2021. 152 p. URL: <https://doi.org/10.1787/c9c4ec1d-en>
8. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Agri-Invest: Mobilizing Investment for Sustainable Agricultural Development. Rome : FAO, 2023. URL: <https://www.fao.org/agri-invest>
9. European Commission. A Farm to Fork Strategy for a fair, healthy and environmentally-friendly food system. Brussels, 2020. URL: https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en
10. European Commission. Digital Europe Programme 2021–2027. Brussels, 2021. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>
11. Organisation for Economic Co-operation and Development. OECD Skills Outlook 2022: The Great Resignation? Paris : OECD Publishing, 2022. 268 p. URL: <https://doi.org/10.1787/9f584e41-en>
12. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Digital Education for Rural Youth: Empowering the Next Generation. Rome : FAO, 2022. URL: <https://www.fao.org/digital-education>
13. European Commission. European Innovation Partnership for Agricultural Productivity and Sustainability (EIP-AGRI). Brussels, 2023. URL: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture>
14. World Bank. Risk and Finance in the Agriculture Sector: Policy Guidance for Developing Countries. Washington, DC : World Bank, 2020. 117 p. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/document-detail/574831592886631258>
15. Organisation for Economic Co-operation and Development. Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2023. Paris : OECD Publishing, 2023. 328 p. URL: <https://doi.org/10.1787/7f2cae5d-en>
16. European Parliament and Council. Regulation (EU) 2021/2115 establishing rules on support for strategic plans under the common agricultural policy (CAP Strategic Plans). *Official Journal of the European Union*. 2021. L 435. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2115>
17. Organisation for Economic Co-operation and Development. Guidelines for Innovation Policy Governance. Paris : OECD Publishing, 2021. URL: <https://www.oecd.org/sti/inno/guidelines-innovation-policy-governance.htm>
18. European Commission. The European Green Deal. Brussels, 2019. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
19. European Union. Regulation (EU) 2020/852 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment. *Official Journal of the European Union*. 2020. L 198. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0852>
20. United Nations. Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development. New York : United Nations, 2015. URL: <https://sdgs.un.org/goals>
21. Майстренко К.М., Каліна І.І. Використання інновацій для поліпшення публічної соціальної політики з метою імплементації принципів доброго врядування (теоретичний аналіз). *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2023. Випуск 35. С. 96–100. DOI: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.35.18>

References:

1. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2023). *Statistical yearbook 2023: World food and agriculture*. Rome: FAO. Available at: <https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/cb4477en>
2. Lytvyn, O. V. (2023). Transformatsiia pidpriemnytskykh struktur v umovakh viiny: Vyklyky i perspektyvy [Transformation of business structures in wartime: Challenges and prospects]. *Biznes Inform*, (11), 45–51. Available at: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-11_0-pages-45_51.pdf
3. Kovalenko Ye. V. (2022). Innovatsiinyi rozvytok ahrarynoho sektoru v systemi ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Innovation development of the agricultural sector in the economic security system of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, (9), 85–90. Available at: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2022/18.pdf
4. Mel'nyk L. H. & Harkusha S. O. (2021). Ekolohichno oriientovana innovatsiina diial'nist' v ahrarynomu sektori [Ecologically oriented innovation activity in the agricultural sector]. *Biznes Inform*, (3), 56–61. Available at: https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-3_0-pages-56_61.pdf
5. Our World in Data. (2023). *Value of agricultural production*. Available at: <https://ourworldindata.org/grapher/value-of-agricultural-production>

6. Van Dijk M., Swinnen J. & Vandeplas A. (2020). Innovation and inclusive value chain development: Lessons from East Africa. *Journal of Agribusiness in Developing and Emerging Economies*, 10(3), 341–359. DOI: <https://doi.org/10.1108/JADEE-11-2019-0171>
7. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *Innovation, productivity and sustainability in food and agriculture*. Paris: OECD Publishing. DOI: <https://doi.org/10.1787/c9c4ec1d-en>
8. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2023). *Agri-Invest: Mobilizing investment for sustainable agricultural development*. Rome: FAO. Available at: <https://www.fao.org/agri-invest>
9. European Commission. (2020). *A Farm to Fork Strategy for a fair, healthy and environmentally-friendly food system*. Brussels. Available at: https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en
10. European Commission. (2021). *Digital Europe Programme 2021–2027*. Brussels. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>
11. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2022). *OECD skills outlook 2022: The great resignation?* Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9f584e41-en>
12. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2022). *Digital education for rural youth: Empowering the next generation*. Rome: FAO. Available at: <https://www.fao.org/digital-education>
13. European Commission. (2023). *European Innovation Partnership for Agricultural Productivity and Sustainability (EIP-AGRI)*. Brussels. Available at: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture>
14. World Bank. (2020). *Risk and finance in the agriculture sector: Policy guidance for developing countries*. Washington, DC: World Bank. Available at: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/574831592886631258>
15. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). *Agricultural policy monitoring and evaluation 2023*. Paris: OECD Publishing. DOI: <https://doi.org/10.1787/7f2cae5d-en>
16. European Parliament and Council. (2021). Regulation (EU) 2021/2115 establishing rules on support for strategic plans under the common agricultural policy (CAP Strategic Plans). *Official Journal of the European Union*, L 435. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2115>
17. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *Guidelines for innovation policy governance*. Paris: OECD Publishing. Available at: <https://www.oecd.org/sti/inno/guidelines-innovation-policy-governance.htm>
18. European Commission. (2019). *The European Green Deal*. Brussels. Available at: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
19. European Union. (2020). Regulation (EU) 2020/852 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment. *Official Journal of the European Union*, L 198. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0852>
20. United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*. New York: United Nations. Available at: <https://sdgs.un.org/goals>
21. Maistrenko K.M., Kalina I.I. (2023) Vykorystannia innovatsii dlia polipshennia publichnoi sotsialnoi polityky z metoiu implementatsii pryntsyviv dobroho vriaduvannia (teoretychnyi analiz). [Using innovations to improve public social policy in order to implement the principles of good governance (theoretical analysis)]. *Public management and administration in Ukraine*. Issue 35. P. 96-100. DOI: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.35.18>

Стаття надійшла до редакції: 11.02.2025 р.